

Prenumerata miejscowa: bez odnośnienia: Na rok 9 rs. 6 miesięcy 5 rs. 3 miesiące 3 rs. 1 miesiąc 1 rs. Za odnośnienie listów 5 kop. miesięcznie

Prenumerata zamiejscowa z odsyłką pocztą: Na rok 12 rs. 6 miesięcy 8 rs. 3 miesiące 5 rs. 1 miesiąc 2 rs.

DZIENNIK WARSZAWSKI

ROK DZIESIĄTY.

Prenumerata przyjmuje się w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich: w St. Petersburgu, w księgarni A. T. Buzunowa na Newskim Prospekie w domu Olichonowej; w Moskwie, w księgarni J. S. Solowiewa

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego miejscy, za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek i t. d. Oddzielne numera sprzedają się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE. PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Kalendarz prawosławny.

We wtorek, 16 (28) października, — św. Longinarotn. mucz. We środę, 17 (29) października, — św. Osi i Andreja pr. mucz. W czwartek, 18 (30) października, — św. Łuki ap. i ewan. Słońce wsch. o godz. 6 min. 47; zach. o godz. 4 min. 40.

Spostrzeżenia meteorologiczne dostarczane przez obserwatorium warszawskie. Dnia 14 (26) Października 1873 roku.

Table with 4 columns: Ciśnienie powietrza, Temperatury, Wilgotność, Kierunek wiatru. Data for 14/10/1873.

Kalendarz rzymsko-katolicki.

We wtorek, 16 (28) października, — św. Szymona ap. We środę, 17 (29) października, — św. Naroczy bisk. We czwartek, 18 (30) października, — św. Zenobiusza. Wysokość wody na Wiśle stop 0 cali 9.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Najjaśniejszy Pan, 22 sierpnia 1873 roku, Najwyższej racji zatwierdził decyzję Najświętszego Synodu z 27 czerwca (8 lipca) o ustanowieniu w diecezji Kiszyniewskiej posady diecezjalnego budowniczego, z wyznaczeniem mu płacy 571 rub. 52 kop. z funduszów duchowieństwa diecezji Kiszyniewskiej i nadaniem mu prawa otrzymywania wynagrodzenia za układanie planów i kosztorysów i za nadzór nad robotami nie wyżej nad 1%.

Zakładowy kapitał nominalny stanowi czterdzieści sześć milionów siedmset osmdziesiąt sześć tysięcy, pięćset trzydzieści dwa ruble metaliczne (46,786,532 rub.) Kapitał ten składa się: Z akcji: Woroneńsko - Rostowskiej kolei nieporęczonych, za 6,086,720 rub. kred. czyli licząc wartość półimperiala 5 rub. 98 kop. 5,241,909 rub. met. Kozłowski - Woroneńskiej kolei poręczonych, za 7,495,000 rub. kred., czyli, 6,454,724 " " Razem 11,696,633 rub. met. Z obligacji: Woroneńsko-Gruszeńskiej sekcji kolei żelaznej Woroneńsko-Rostowskiej za 23,609,250 rub. met. Kozłowski - Woroneńskiej kolei, za 4,562,400 talarów pruskich, czyli licząc po 91 1/2 kop. sr. 4,163,190 " " Mających być wypuszczone, po zatwierdzeniu Ustawy w zamianekcji kolei Woroneńsko-Rostowskiej za 8,496,780 rub. kred. 7,317,459 " " Razem 35,089,899 rub. met. Razem 46,786,532 rub. met.

Warunki dodatkowej emisji obligacji, lub pozostawienia ich sobie przez Rząd, podlegają zatwierdzeniu Ministra Finansów. Wyżej pomienione akcje już wypuszczone tak przez Towarzystwo kolei Woroneńsko-Rostowskiej na zasadzie koncesji i dodatkowych do niej artykułów z 8 lipca 1869 roku, i Najwyższej zatwierdzonej 16 sierpnia 1869 r. uchwały Komitetu Ministrów za 6,086,720 rub. kred. czyli 5,241,909 rub. met., jak i przez Towarzystwo kolei Kozłowski-Woroneńskiej na mocy jego Ustawy z 31 stycznia 1869 r. za 7,495,000 rub. kred. czyli 6,454,724 rub. met., pozostają bez zmiany, ale opłata od nich procentów, dywidendy i umorzenia przechodzi na obowiązek Towarzystwa kolei Kozłowski-Woroneńsko-Rostowskiej, według przepisów w Ustawie określonych. Przytem akcejom Towarzystwa kolei Kozłowski-Woroneńskiej za 7,495,000 rub. kred. (6,454,724 rub. met.) zachowuje się nadal im przez Ustawę tego Towarzystwa poręczenie rządowe 5 1/10 % wynoszące rocznie w ogóle 382,245 rub. kred. (329,190 rub. 92 kop. met.).

Towarzystwu kolei żelaznej Kozłowski-Woroneńsko-Rostowskiej dozwala się wszystkie pomienione akcje zastąpić akcjami w walucie metalicznej, zamieniając rubel kredytowy na rubel metaliczny według stopy 5 rub. 98 kop. za pół-imperial. Przytem forma i inne warunki zastępujących akcji podlegają zatwierdzeniu Ministra Finansów. Z wyżej pomienionych obligacji, obligacje Towarzystwa kolei Kozłowski-Woroneńskiej, już wypuszczone przez nie według Ustawy z 31 stycznia 1869 roku za 4,562,400 talarów pruskich (4,163,190 rub. met.), oraz obligacje Woroneńsko-Gruszeńskiej sekcji kolei Woroneńsko-Rostowskiej za 23,609,250 rub. met. pozostawione sobie przez Rząd, stosownie do koncesji z 8 lipca 1869 roku, z obowiązkiem zapłaty rocznie gotowemi pieniędzmi za dokonanie roboty i dostawy, pozostają bez zmiany, z zachowaniem nadanego im poręczenia rządowego 5 1/10 %.

Obligacje za 7,317,459 rub. met. nom. mające być wypuszczone w zamian akcji kolei Woroneńsko-Rostowskiej, Rząd pozostawia sobie, zaliczając je Towarzystwu kolei Kozłowski-Woroneńskiej-Rostowskiej w miarę składania do zniszczenia akcji kolei Woroneńsko-Rostowskiej za 8,496,780 rub. kred., odpowiednich tym obligacjom. Na rachunek tych obligacji, przy pierwszej emisji obligacji ukonsolidowanych, Rząd wydaje Wojsku Dońskiemu część ich, w nominalnej wartości 2,417,000 rub. met., na zapłatę za kolej żelazną Gruszeńską, nabytą przez Towarzystwo kolei Woroneńsko-Rostowskiej, a do czasu tej emisji Rząd udzieli i Wojsku ogólne świadectwo obligacyjne na tę sumę. W zamian reszty obligacji, nominalnej wartości 4,900,459 rub. met., Rząd wypłaca Towarzystwu kolei żelaznej Kozłowski-Woro-

neńsko-Rostowskiej gotowe pieniądze, licząc po 84 rub. met. za 100 rub. wartości nominalnej. Akcje wypuszczone przez Towarzystwa kolei żelaznych Kozłowski-Woroneńskiej i Woroneńsko-Rostowskiej, oraz obligacje wypuszczone przez pierwsze z tych Towarzystw, przyjmują się na kaucje w zobowiązaniach względem skarbu. Wyznaczenie cen do przyjmowania tych akcji i obligacji na kaucje takowe, stosunkowo do kursu tych papierów na giełdzie, pozostawia się Ministrowi Finansów. Departament Poczt. Stołeczne poczty idące do Orenburga i napowrót, skierowane są od 1 października r. b. z Moskwy przez Saratow i Samare, zamiast Niższego Nowogrodu i Symbirsk. Podaje o tem do wiadomości powszechnej, Departament Poczt wkłada obowiązek na wszystkie biura pocztowe, które przesyłały korespondencje do Samary, Buzłuku, Orenburga i dalej przez Moskwę i wagon pocztowy Nr. 11, aby teraz przesyłały przez Moskwę, pocztowe wagony № 13, 43 i Saratow.

W N-rze 84 „Zbioru Postanowień i Rozporządzeń Rządu“ za 1873 r. są zamieszczone: Najwyższej zatwierdzone, 1 września 1873 roku, uchwała Komitetu Ministrów o przedłużeniu terminu do utworzenia Towarzystwa kolei żelaznej Rygsko-Tukumskiej. Przedstawienie Zarządzającego Ministerstwem Sprawiedliwości do Senatu Rządzącego, 23 września 1873 roku, w przedmiocie wynagrodzeń dla komorników sądowych przy zjazdach pokojowych: Wileńskim, oraz Piskim i Bobrujskim (w gubernji Mińskiej), Olgopolskim, Winnickim i Lityńskim (w gubernji Podolskiej), Starokonsantynowskim (w gubernji Wołyńskiej), Skwirskim (w gubernji Kijowskiej) i Lepelskim (w gubernji Witebskiej).

Zarządzający Ministerstwem Oświecenia Publicznego, pod 23 sierpnia r. b. № 9,101, w skutku przedstawienia kuratora okręgu, upoważnił, aż do czasu decyzji o wypłacie ze skarbu sumy na utrzymanie oddziałów klas przy gimnazjach Warszawskiego okręgu naukowego, o czem sekretarz stanu Deljanow wniósł już przedstawienie do Rady Państwa, otwieranie oddziałów klas prywatnie kosztem opłaty za naukę, z nadaniem kuratorowi okręgu prawa oznaczania wysokości tej opłaty i jej rozchodowania.

Jeden z kuratorów okręgów naukowych wniósł do Ministerstwa Oświecenia Publicznego przedstawienie o rozdzieleniu VII klasy jednego z gimnazjów jego okręgu na dwa oddziały — wyższy, z uczniu którzy przebyli już w tej klasie rok, i niższy, z uczniu promowanych w upłynionym roku szkolnym z VI klasy, tak w obec znaczej liczby uczniu w tej klasie, jak i dla ułatwienia wykonania planów szkolnych dla uczniu jednego i drugiego oddziału, z zaliczeniem rozehodu na ten przedmiot na koszt funduszu z opłaty za naukę. Ponieważ podobne urządzenie VII klasy, szczególnie w razie liczności w niej uczniu, jest w najwyższym stopniu pożądane, przeto Zarządzający Ministerstwem Oświecenia Publicznego udzielił upoważnienie do podziału takowej na dwa oddziały, z zaliczeniem rozehodu na ten przedmiot na koszt wskazanego źródła.

O tem rozporządzeniu Zarządzający Ministerstwem Oświecenia Publicznego zawiadomił pod 2 września r. b. № 9,289 kuratora okręgu warszawskiego na wypadek, gdyby uznane było za możliwe zastosować to rozporządzenie do gimnazjów Warszawskiego okręgu naukowego. Minister Oświecenia Publicznego, 4 sierpnia r. b. № 8,311 upoważnił do wyznaczenia rodowitemu litwinowi Janowi Kudyrowi, który ukończył w roku bieżącym całkowity kurs nauk w marjańskim gimnazjum meklem, przy wstąpieniu do uniwersytetu moskiewskiego, stypendjum trzysta sześćdziesiąt rubli rocznie, poczynając od 1 lipca 1873 roku, z funduszu asygnowanego w poz. 6 § 15 budżetu finansowego Ministerstwa Oświecenia Publicznego, i do wypłaty mu jednorazowo na podróż do Moskwy stu rubli, z tegoż funduszu.

W rozkazie do Warszawskiej policji wykonawczej z 14 (26) października 1873 r. zamieszczone jest: Sztabskapitan Warszawskiego dywizjonu żandarmerji Lesniewski, za zezwoleniem naczelnika tutejszego Okręgu żandarmerji, odkomenderowany został do policji i objął sprawowanie obowiązków pomocnika komisarsa cyrkułu Bielanskiego.

DZIAŁ WEWNĘTRZNY.

WIADOMOŚCI KRAJOWE. W 1872 roku w gubernji Lubelskiej było 376 fabryk, z nich, pod względem znaczenia zasługują na uwagę dwie cukrownie (jedna we wsi Mircza, w powiecie hrubie-

szowskim, a druga we wsi Poturzynie, w powiecie tomaszowskim) i dwie huty żelazne (jedna we wsi Mazanowie, w powiecie nowoaleksandryjskim, a druga we wsi Kremie, w powiecie jawńskim). Inne fabryki nie są zbyt znaczne i wyrabiane w nich produkta, nie sprzedają się po za granicami gubernji. Ogólna produkcja fabryk w gubernji lubelskiej w 1872 r. wynosiła 3,302,764 rub., w porównaniu z 1871 roku więcej o 216,907 rub.; średnio każda fabryka wyrabiała za 8,785 rub. rocznie. W szczególności znaczne powiększenie produkcji daje się dostrzegać tylko w fabrykach tytoniowych w mieście Lublinie, które wyrabiali w 1872 tytoniu za 60 tysięcy rubli więcej niż w poprzednim roku.

W 1852 roku otwarto 5 gorzelni, 5 browarów, 5 fabryk miodu, 5 garbarni, 9 cegielni, 2 mydlarnie, 5 fabryk octu, 5 picieów wapiennych, 2 smolarnie, 8 olearni, 1 młyn parowy, 4 tartaki drzewa, 1 fabrykę narzędzi rolniczych i 1 fabrykę sukna. W ciągu tegoż 1872 roku zamknięto: 11 gorzelni, 2 browary, 2 garbarnie, 2 cegielnie, 1 tartak drzewa i 1 fabrykę tytoniu. W dobrach Garbów, w powiecie nowoaleksandryjskim w 1872 roku przystąpiono do dobywania torfu, którego w roku tym przysposobiono 120 sążni sześciennej za 240 rubli, licząc sążni sześciennej po 2 ruble, a we wsi Wólce-Golembiewskiej koło osady Nowej Aleksandrii, rozpoczęta została w 1872 r. budowa wielkiej fabryki krochmalu przez poddanego belgijskiego Konstantego Lennepa.

W 1872 roku w gubernji lubelskiej wydano 7,355 różnych świadectw na prawo handlu, w tej liczbie: kupcom 1-ej gildji — 12, 2-ej gildji — 396, na handel kramarski — 2,039, rozwozowy — 6, roznosielski — 27, na mieszczański przemysł — 2,658, i nakoniec świadectw subiektoń — 2,222; ze sprzedaży tych świadectw i przynależących do nich biletów, wpłynęło w 1872 roku 67,800 rub. 25 kop. W ogóle należy nadmienić, że handel w gubernji lubelskiej nie zbyt jest znaczny i ogranicza się: zewnętrzny — na sprzedaży za granicę zboża, drzewa i węgla, i przywozie tiamtad futer, tkanin jedwabnych i wełnianych, wina, towarów kolonialnych, nafty i innych różnego rodzaju wyrobów, a wewnętrzny — na sprzedaży produktów koniecznej potrzeby, dostarczanych przez miejscowe fabryki.

Z wiadomości, dostarczanych przez znajdujące się w gubernji lubelskiej dwie komory (jedna w Tomaszowie, a druga w Krzeszowie), i dwie rogatki celne (w Dolhobyczowie i Podmajdanie) okazuje się, że w 1872 roku do gubernji lubelskiej przywieziono różnych towarów z zagranicy, za 186,688 rub. 25 kop., a wywieziono za granicę z gubernji lubelskiej za 412,609 rub. 25 kop., z ogłątą cła, za pierwsze — 45,159 rub. 60 kop., a za drugie 271 rub. 50 kop. Zresztą te dane nie objaśniają dokładnie stanu handlu zagranicznego gubernji lubelskiej z tego względu, że niewiadomo dokładnie ile z ocelonych towarów przypada na udział gubernji lubelskiej, a ile na sąsiednie jej miejscowości, a oprócz tego znaczna część towarów zagranicznych przywożona jest do gubernji lubelskiej z Warszawy.

Sprzedaż zboża za granicę z gubernji lubelskiej w roku zeszłym, z powodu nieznacznego urodzaju, była dość ograniczona (nie więcej nad 12 tysięcy cewtertów); drzewa po rzekach przechodzących przez gubernję lubelską w 1872 r. spławiono w przybliżeniu za 160 tysięcy rubli, ale handel niem, z powodu w ogóle złego stanu gospodarstwa leśnego w gubernji lubelskiej i wyrzebienia lasów prywatnych, co rok widocznie się zmniejsza, szczególnie zaś w ostatnich czasach; węgiel w roku zeszłym wywieziono z gubernji lubelskiej do Warszawy, na jarmark świętojański i za granicę, przeważnie do Austrii, w przybliżeniu około 45,000 pudów za przeszło 300,000 rubli.

Mieszkanka wsi Nowej Pragi, w powiecie Warszawskim, Marjanna Sikorska, cierpiąc na zęby, kupiła 2 (14) października krole kreozotowe, które przez nieostrożność zostawiła w pokoju, gdzie znajdował się dwuletni jej syn Stanisław. Chłopiec dostrzegłszy pozostawioną na stole flaszkę, uchwycił ją i wypił od razu. Pomimo bezwzględnej pomocy lekarskiej, nieszczęsne dziecko umarło w okropnych męczarniach, które trwały 12 godzin.

W nocy z 11 (23) na 12 (24) października, we wsi Wawrze, w powiecie Warszawskim, z niewiadomej przyczyny zapalił się dom, należący do p. Zabwiłichowskiego. Z powodu braku narzędzi ogniowych i potrzebnej liczby ludzi do ratunku, cały dom odrazu objęty został płomieniem, i zdołano tylko rozebrać parkan dotykający do budowli. Po zgasieniu pożaru okazało się, iż w spalonym domu znajdowali się dwaj chłopcy, jeden 13-o, a drugi 10-o letni, synowie starozakonnego Janika Miaskiego, zwałone zwłoki których zostały odszukane na pogorzelskim. Sprawcami nieszczęścia prawdopodobnie były też same dzieci, ponieważ nocowały w domu same jedne, a rodzice ich nateńczas znajdowali się w Warszawie.

